proLékaře.cz | 11.11.2026

Komentář redakce

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,
se zájmem jsem si přečetl Dopis redakci zaslaný do našeho časopisu prof. MUDr. Martinem Barešem, Ph.D., rektorem Masarykovy univerzity. Tento dopis považuji za velmi inspirativní, ale současně i velmi zábavný, pokud ho dáme do souvislosti s nakladatelskou politikou Masarykovy univerzity.

Po přečtení se jistě lze ztotožnit s řadou názorů pisatele. Také *„jsem bytostně přesvědčen, že česká vědecká (nejen lékařská) komunita nepotřebuje takové množství pseudovědeckých časopisů"*, jak je pisatel ve svém Dopisu redakci specifikuje. V této oblasti je ovšem zarážející, jaká je vědecká kvalita těch více než 50 časopisů vydávaných Nakladatelstvím Masarykovy univerzity, kterou jako rektor vede. Řada těchto časopisů se označuje za vědecké, přičemž na Web of Science (WoS) figuruje v hlavní databázi jediný z nich, a to časopis Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace s aktuální hodnotou impakt faktoru (IF) 1,1 [1]. Další čtyři časopisy figurují na WoS v databázi Emerging Sources Citation Index. Na webové stránce jednoho z nich lze narazit na informaci, že: *„Archivum mathematicum je matematický časopis, který publikuje exkluzivní vědecko-matematické články."*. To je velmi úsměvné, když si uvědomíme, že aktuální hodnota jeho IF je 0,34 (a to ještě pouze v Emerging Sources Citation Index) – tolik tedy k jeho exkluzivitě. Drtivá většina časopisů vydávaných tímto nakladatelstvím pak na WoS nefiguruje vůbec, což jim ovšem nebrání v tom, aby samy sebe označovaly za „prestižní", jak např. činí časopisy Archaeologia historica nebo Études romanes de Brno [2].

Ale nyní zpět od časopisů vydávaných Masarykovou univerzitou k tomu našemu. Pokud nahlédneme do elektronického archivu, tak zjistíme, že prof. Bareš byl kromě autorství vyzvané minimonografie také spoluautorem dalších 6 nevyžádaných článků (3 přehledných referátů, 1 původní práce, 1 krátkého sdělení a 1 kazustiky) otištěných v letech 2010–2015, tedy v době, kdy se IF našeho časopisu pohyboval v rozmezí 0,159–0,393 a časopis byl stále ve 4. kvartilu [1,3]. Lze tedy předpokládat, že v té době považoval on a jeho spolupracovníci náš časopis za „dostatečně vědecký" a nikoliv „pseudovědecký".

A nyní si položme otázku, jaké by mělo být zaměření našeho časopisu, který je oborným periodikem společností sdružujících nejen české a slovenské neurology (vč. dětských neurologů), ale i neurochirurgy. Touto problematikou jsme se opakovaně zabývali na schůzích naší redakční rady. Zatímco někteří kolegové kladli důraz spíše na edukační zaměření časopisu, jiní diskutovali spíše jeho vědeckou stránku. Současná podoba časopisu je tedy kompromisním výsledkem dlouholeté diskuze redakční rady časopisu a do jisté míry odráží reálnou situaci a možnosti. Primárním cílem rozhodně není být čistě vědeckým časopisem usilujícím o vysoké hodnoty IF. Skutečnost, že časopis alespoň nějaký IF stabilně dosahuje, považujeme spíše za přidanou hodnotu. Náš časopis s dlouhou historií plní především funkci profesní platformy hned několika českých a slovenských neurovědních odborných společností. Edukačně pojaté jsou nejen minimonografie, ale také přehledné referáty, využívané nejen mladšími kolegy. Statistický seriál prof. Duška pravděpodobně udělal pro zvýšení kvality vědeckého výzkumu v našem prostředí více, než si dokážeme představit. Na základě osobní zpětné vazby od čtenářů také víme, že např. mezi kolegy z praxe jsou oblíbené kontroverze, komentující na omezeném prostoru aktuální problematiku, ale také kazuistiky publikované v kompaktní formě Dopisu redakci. Kromě toho publikujeme také národní doporučení a poskytujeme prostor i mladým autorům, kteří v našem časopise často na začátku vlastní vědecké kariéry publikují své první články. Formát původních prací a krátkých sdělení je některými autory využíván k publikaci pilotních výsledků jejich výzkumu.

Rozhodně si nemyslím, že bychom ustrnuli – náš časopis se naopak snažíme aktivně rozvíjet a zvyšovat jeho kvalitu. Daří se nám např. zapojovat zahraniční recenzenty (ze zemí mimo ČR a SR), a to vč. zemí „vědecky vyspělých", abychom zachovali a nadále zvyšovali kvalitu recenzního řízení. Dále se nám v nedávné době podařilo rozšířit redakční radu o dalšího čestného člena, kterým se stal prof. Hans-Peter Hartung, MD, FRCP, FEAN, FAAN, FANA, který je respektovaným neurologem – jeho h-index na WoS dosáhl hodnoty 106, je členem redakční rady v dalších 32 časopisech a recenzentem 83 vědeckých časopisů. Od začátku tohoto roku jsme zvýšili důraz na informace o dodržování etických principů a deklaraci konfliktu zájmů u článků nabízených našemu časopisu.

Naštěstí nepatříme mezi predátorské časopisy, které by musely aktivně oslovovat autory a doprošovat se u nich původních prací či přehledných referátů, aby měly co tisknout. A pevně doufáme, že tomu tak bude i nadále. V souvislosti s prof. Barešem zmiňovanou Metodikou 17+ samozřejmě může dojít k poklesu počtu příspěvků publikovaných autory z ČR a SR a naopak k nárůstu počtu příspěvků autorů z jiných zemí, publikovaných v angličtině. Nicméně právě toto by nepochybně prof. Bareš uvítal.

Současnému rektorovi Masarykovy univerzity tedy přeji osobně mnoho úspěchů při zvyšování kvality časopisů vydávaných Nakladatelstvím Masarykovy univerzity. Je zjevné, že na tomto poli má dostatečný prostor ke zlepšení. A nepochybně si uvědomuje, že nejen *„cesta z malého českého"*, ale v případě jím vedené univerzity i *„z malého moravského rybníku bude ještě dlouhá"*. V této souvislosti jsem vlastně rád, že mám spolu s redakční radou na starosti „pouze" jediný „místní" časopis, zatímco on více než 50, u kterých by se také měl snažit dosáhnout toho, aby *„přispívaly k mezinárodní viditelnosti českého výzkumu"*.

Závěrem chci poděkovat prof. Barešovi za jeho podnětné připomínky, z nichž některé se budeme jistě snažit využít při dalším rozvoji časopisu, a Vám, našim čtenářkám a čtenářům, za Vaši dosavadní podporu. Současně ale s námi, prosím, mějte trpělivost, pokud Vám zvyšování kvality našeho časopisu bude připadat příliš pomalé.

Literatura

1. Web of Science, Clarivate Analytics. [online]. Available from URL: https://www.webofknowledge.com.
2. MUNI PRESS, Nakladatelství Masarykovy univerzity. [online]. Dostupné z URL: https://www.press.muni.cz/casopisy/prehled-casopisu.
3. Česká a slovenská neurologie a neurochirurgie, Archiv čísel. [online]. Dostupné z URL: https://www.csnn.eu/casopisy/ceska-slovenska-neurologie/archiv-cisel.

Mé poděkování za kontrolu databáze Web of Science – Clarivate Analytics a databáze časopisů vydávaných Nakladatelstvím Masarykovy univerzity nepatří nikomu, neboť jsem je zkontroloval osobně.

Váš Roman Herzig